

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeļje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 227.

V Ljubljani, v četrtek 4. oktobra 1894.

Letnik XXII

Iz delegacij.

Iz Budimpešte 3. oktobra.

V današnji seji avstrijske delegacije je vprašal dr. Pacak ministra vnanjih stvari, če je res, da se je leta 1882. bila sklenila neka vojaška pogodba, po kateri bi se Srbija bila zavezala pomagati, da se ohrani oziroma zopet napravi red in mir v Bosni in Hercegovini. Nadalje se je Srbija zavezala, da ne sklene z nikomur brez dovoljenja Avstrije kake zveze in pogodbe. Avstrija je zagotovila dinastiji Obrenovič prestol pridi karkoli. Naposled se je Avstrija zavezala, da Srbiji pusti svobodno roko proti Bolgariji, in jej zagotovi one koristi, katere bi jej utegnila prinesiti kaka vojska z Bolgarijo. Na tej pogodbi so baje podpisani Mijatović, Piročanec in Khevenhüller. Pacak bi tudi rad vedel, če ta pogodba še velja.

Minister Kalnoky mu je odgovoril, da se taka pogodba leta 1882. ni sklenila, kajti tedaj je že bil on minister. Novico o taki pogodbi so raztresli mej svet srbski radikaleci in on je že poprej nekaj takega čital, kakor je danes tukaj prebral g. Pacak. Pač pa je mogoče, da se je poprej sklenila pri drugačnih razmerah kaka pogodba v varstvo Srbije in se te govornice ozirajo na tisto pogodbo. Gotovo je pa, da tista pogodba ni mogla imeti takega odstavka za stran Bolgarije, kakor ga je navajal Pacak in tudi sedaj tista pogodba več ne velja.

Mornarica.

Sedaj se je začela debata o pomorskem budgetu. Delegat Kaftan je izrekel misel, da je morda mornarica že skoro prevelika za varstvo našega obrežja, za kake napade se pa naša mornarica pač še dolgo ne bode rabila. Za Avstrijo mornarica nima tistega pomena, kakor za države, ki imajo dobro razvito obrežje. Kaftan je priporočal, da bi se gradile manje ladije, ki boljše služijo svojemu

namenu kakor velike oklopnice, ki se rade ponesrečijo, kakor kažeta „Viktorija“ in „Veliki Knez“, ki sta se potopili. Veseli ga, da vojne ladije pospešujejo trgovsko-politične koristi, ali on bi rad vedel, kakšno je to pospeševanje. On želi da bi se tudi pospeševala avstrijska kolonizacija v prekomorskih deželah.

S tem bi se najbolj povzdignila avstrijska trgovina. Govornik bi rad vedel, zakaj se je dala ladija „Miramar“ predelati na Danskem, ker bi se bilo to lahko storilo v domačih ladijodelnicah. Tudi za vspehe nekaterih drugih ladij je vprašal pomorsko upravo.

Tržaški delegat Burgstaller je jako hvalil mornarico, ali dejanski pa ni nič posebnega navedel. Predlagal je, da se izreče zaupanje pomorski upravi.

Admiral Sterneck je pojasnil Kaftanu, da se je ladija „Miramar“ dala predelati v inozemstvu, ker se v Trstu predelava ni hotela prevzeti. Ko se jej je stroj predelal, je ladija precej hitrejša. Tudi vspehi pri drugih ladijah so ugodni.

Prešlo se je v podrobno debato. Na vprašanje Klaićevo je admiral Sterneck pojasnil, da se v mornarsko akademijo niso vzeli Dalmatinci, ker niso nemški znali in tudi v drugih predmetih niso bili zadosti podkovani. Ko je še govoril poročevalec, se je vsprejel ves pomorski budget.

Bosenske razmere.

Na to se je začel razgovor o bosenskem budgetu. Mladičeh Sla ma, ki je bil sam v Bosni, je prvi se oglasil za besedo. On se spodtika nad tem, da se ni predložil skupni račun o bosenskem gospodarstvu in da se iz predloženega proračuna ne da ničesa sklepati na bosensko upravo. Priznava napredek v Bosni, ali vse nove stvari so le v korist tujcem. Domačini nimajo ničesa od lepih vladnih poslopij, hotelov, konjskih dirk itd. Povod nezadovoljnosti v Bosni so desetina, davki in način njih pobiranja, v tem oziru se pa ni ničesa storilo v Bosni. Velika podjetja so

podpirajo za malo obrtnijo in kmetijstvo se pa premalo skrbi.

Delegata Ludwig in Hartel sta zagovarjala proti Slami bosenska uprava in Klaić je pa vprašal nekaj glede bosenskih železnic.

Minister Kallay je zopet obširno pojasnjeval razmere v Bosni in dokazoval napredek v tej deželi. Pomanjkljivosti so pač v bosenski upravi, ali se nahajajo tudi drugod. 92 organizovanih občin je lani imela 527.000 gld. prebitka. Odkup desetine napreduje, 12.424 jih je že odkupilo desetino v vrednosti 3.600.000 gld. 2400 jo je odkupilo z vladnim posojilom. Obiskovanje šol se je povečalo za 15 odstotkov. Poslednje leto 4000 otrok hodilo v šolo, to največ kmetski, kar kaže, da nov duh veje v deželi. Investicije se poplačujejo iz prebitkov, končni račun se predloži obema vladama.

Desetina ni ideal, in minister priznava, da jo je treba odkupiti. To pa kar tako ne gre. Potem je minister obetal, da bode delal na to, da se zgradi železnica iz Bosne do Spljeta. Kar se tiče roparjev, so bili 14 dnij v deželi, žandarji so jih podili iz kraja v kraj, potem so izginili iz dežele. Bilo jih je okrog 40. Prišli so iz Srbije. Ropali niso, temveč le ljudij hujskali, naj nikar ne plačujejo davka, ker jih tako kmalu pridejo osvoboditi Srbi. Jednega teh roparjev je prišla žandarmerija.

Mej bosenskimi deželnimi uradniki je 10:3 odstotkov Nemcev, 3:5 odstotkov Ogrov, 85:6 odstotkov Slovanov in 0:6 odstotkov Romanov.

Uradniki se nastavljajo začasno, dokler se ne nauče deželnega jezika. O kaki germanizaciji se pa v Bosni govoriti ne more.

Poročevalec Suess je zahvalil ministra za njegovo pojasnilo. Slami je pa odgovarjal, da so agrarne razmere v Bosni plod večstoletnega razvoja in se ne dajo namah premeniti. Bolgarski višji uradnik, ki je bil v Bosni, je kar občudoval, kako je bilo moč tako hitro stvari vrediti in napraviti kata-

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

XLII.

Blagoslavljal sem resnično v drugo samoto in zopet so mi tekli nekoliko časa dnevi brez spre-membe.

Poletje je prešlo; v drugi polovici septembra nehala je vročina. Oktober je bil tu, veselil sem se, ko sem imel sobo, ki bo po po zimi gotovo dobra. Ker mi pove nekega jutra čuvaj, da ima povelje, peljati me v drugo ječo.

•In kam?•

•Malo naprej, v bolj mrzlo sobo•.

•Zakaj pa niste mislili na to, ko sem umiral vročine, ko je bil zrak poln komarjev, postelja polna stenice?•

•Povelja ni bilo prej•.

•Pojva torej v božjem imenu!•

Ako sem bil prav mnogo pretrpel v tej ječi, sem jo le nerad zapustil; ne samo radi tega, ker je bila v mrzlem letnem času gotovo boljja, ampak zavoljo tolikih »radi«. Tu bile so one mravlje,

katere sem ljubil in živil s vso skrbjo, ako bi ne bilo otročje, rekel bi z očetovsko skrbjo. Pred nekolikimi dnevi bil se je izselil oni dragi mi pajek, s kojim sem prej govoril, iz kakega uzroka, ne vem; rekel pa sem: »Kdo ve, morda se me zopet spominja in se povrne? In sedaj, ko pojdem proč, se morda povrne in najde ječo prazno, ali ako bo notri kak drug prebivalec, bo morda kak sovražnik pajkov in pomendral bo to lepo prejo in zmečkal ubogo živalico! Sicer pa, ali mi ni krasila udanost Angeličina? Na to okno se je tolikokrat naslanjala in darežljivo metala mravljam mrve svojih prest. Tu je navadno sedela; tu mi je to dopovedala, tu ono; tam se je naslanjala ob mojo mizo in jokala svoje solze.

Kraj, kamor so me sedaj deli, bil je tudi pod svinčeno streho, a proti severu in zapadu, enim oknom na to, drugim na ono stran, bivališče, kjer si se moral prehladiti, kjer je bil v mrzlih mesecih grozen mraz.

Okno proti zapadu bilo je kaj veliko, ono proti severu bilo je majhno in visoko, ravno nad mojo posteljo.

Pristopil sem najprej k prvemu, videla se je iz njega patrijarhova palača. Zraven moje bile so druge ječe in sicer v stranskem poslopju, ki ni

bilo preveč obširno na desnej roki, istotako v novo zidanem poslopju, ki mi je bilo nasproti. V tem bili ste dve ječi, druga vrh druge. Spodnja imela je velikansko okno, skozi katero sem videl sprehajati se gosposko opravljenega človeka. Bil je gospod Caporali. Ta me je zagledal, dal mi znamenje in povedala sva si imeni.

Hotel sem potem pogledati, kam da se vidi skozi drugo okno. Postavil sem torej na posteljo mizo in na mizo stol, zlezal sem na vrh in videl sem, da je enako visoko z enim delom palačine strehe. Preko te videl se je lep kos mesta in lagune. Hotel sem si ogledati lepi ta razgled in ali sem prav slisal, ko so se odpirale duri, se nisem vzrl. Bil je čuvaj, ki je zagledavši me tam gori pozabil, da ne morem iti kakor miš skozi mrežo in je mislil, da poskušam uiti; skočil je prestrašen na posteljo, navzlic temu, da ga je bolel križ, ter me vlekel za noge nazaj.

»Ali ne vidite«, dejal sem mu, »ali ste ne-umni, da jaz vže radi teh mrež ne morem uiti? Ali ne razumete, da sem zlezal tu gori iz gole radovednosti?«

»Saj vidim, gospod, saj vidim, razumem; pa pojte doli, pojte, vi hočete uiti.«

Moral sem doli, smeja se. (Dalje sledi.)

ster in zemljiško knjigo v soglasju z zamotanimi turškimi posestvenimi razmerami.

Bosenski budget se je na to vsprejel in seja zaključila.

Iz davčnega odseka v državnem zboru.

Dunaj, dne 3. oktobra.

Odsek je konečno odobril § 312. pač v omejenem smislu, namreč da smejo uradniki davčnih oblastij s posebnim pooblastilom predsednika državne komisije, vstopiti v delavnice obrtnikov in tovarnarjev, vendar pa niso opravičeni zaukazati, da se delo ustavi ter da bi delavci izpraševali, prav tako ne smejo siliti v posebnosti obrta, ki so tajne, preiskovati ali hoteti od delavcev pozvedeti.

Ko so še paragrafi 313—316., ki predpisujejo, da se imajo zamudne obresti istotako kakor pri drugih davkih zaračunati, ter kedaj se zastara davčna tirjatev, ki se je na dobo 2 leta odločila — biti sprejeti, dognalo se je VII. poglavje in odsek takoj pričel s posvetovanjem II. poglavja, ki razpravlja o dohodninskem davku iz podvzetij podvrženih pokladanju javnih letnih računov. Koj v pričetku [razprave pokazale so se velike razlike; zastopniki obrtnikov varovati so skušali obrtne zadruge, kmetijskih interesov zastopniki zahtevali so, da se z novim davkom vendar že omogoče razvoj toliko potrebnih gospodarskih združenj, n. pr. sadjarskih — vinarskih, mlekarških in sirarskih itd.; zastopniki velikega kapitala pa se previdno pazili, da bi nameravani davek, ki ima za velika podvzeta na akcije ali delnice znašati celih deset odstotkov od čistega dohodka, vsaj nekoliko omejili. V dolgi seji ni še prišlo do glasovanja o prvih treh paragrafih, ampak vsprejeti se je moral sklep, da se celo to poglavje izroči pododseku v zopetno posvetovanje. Naj torej danes le poročamo, katere bo ta davek zadel.

Po § 91. bodo dohodninski davek plačevali:

1. Vse delniške (akcije) družbe, prav tako komanditne družbe.
2. Vsa rudokopna povzeta.
3. Vse registrirane (vpisane) obrtne in gospodarske zadruge n. pr. posojilnice, vzajemna podporna društva, konsumna, stavbena, stanovanjska, magacinska društva itd.
4. Hranilnice.
5. Zavarovalnice proti požaru, ujimam, nezgodam i. t. d.
6. in 7. Deželne in občinske posojilnice na predujem;
8. Privatna kreditna društva;
9. Državne železnice.

Da so se pod točko 9. tudi državne železnice sprejele, je potrebno, ker odmeriti se jim mora davek, če tudi gre iz jedne v drugo roko, torej trgovinsko ministerstvo kot vrhovna upravna oblast državnih železnic plačuje davek, ki se steka v finačni erar. Toda stvar je zaradi tega važna, ker zamorejo potem občine in dežele na prihodninski davek državnih železnic pobirati občinske naklade in ker se je sedaj že precej privatnih železnic poddržavilo in se bodo večinoma še nadalje tudi sedajne n. pr. južna in severna poddržavile, je bilo v varstvo pravic občin in posameznih kronovin potrebno, da so se tudi državne železnice vsprejele v ta paragraf.

Od tega davka pa imajo biti izvzeti sledeči:

1. Vsa ona podvzeta, katerim se je na podlagi posebnega zakona zagotovila tudi dosedaj oprostitiv od plačevanja dohod. davka;
2. One družbe, katere slone na vzajemnosti in ni njih namen napravljati dobičke, torej družbe, ki imajo namen skrbeti za delavce za čas bolezni, za slučaj ponesrečenja ali onemoglosti prav tako družbe skrbeče za preskrbovanje vdov in sirot, za pogrebe itd. Enako oproščenje sme finančni minister dovoljevati družbam, obstoječim iz malih obrtnikov ali kmetov, ako je smoter teh družb očividno v prid in splošno korist.
3. Poštno-hranilne vloge.

Zelo važen je § 85., ki določuje, kedaj, pod kakimi pogoji in v koliko se obrtne in gospodarske zadruge oproščene od davka in sklenilo se je (v pododseku), da imajo na vzajemnosti ali medsebojnosti sloneče gospodarske zadruge biti davka oproščene, ako njih čist dohodek po odbitih vseh stroških ne presega svote 30 gld. Te zadruge pa so tudi za slučaj, da sprejemajo vloge ali posojila od nečlanov, oprostiti davka, prav tako konsumna društva, in kmetij-

ske zadruge, ki nakupujejo semena, umetna gnojila, stroje sploh v povzdigo kmetijstva služeče stvari.

Tudi se je vsprejel dostavek v jasni izraz zakona služeč, da imajo produktivne zadruge biti davka proste, tudi če svoje pridelke prodajajo nečlanom, za napravo ali izdelovanje pridelkov pa morajo omejiti se le na blago svojih udov.

Zadruge, katere imajo namen skupno porabljovati ali podelavati pridelke svojih lastnih članov ali družbenikov bodo torej od sedaj naprej, ko stopi v veljavo novo preosnovani davčni sistem, oproščene davka in to je velikanske vrednosti za razvoj raznovrstnih združenj, bodisi kmetijskih, bodisi obrtnih. Koliko sitnosti imajo doslej trpeti na pr. sirarske zadruge, katere so le svojih sodrugov ali udov, vpisanih v zadrugo — sprejemale mleko, ter to podelavale v maslo in sir in v zlic, da niso niti bokala obdavičiti jih in sicer tako obetno in obtežno, da je mnogo sirarskih družb celo prenehalo; tako tudi pri nas na Bohinjskem, kjer jim je davčna oblast na stotine gld. davka odmerila. Zadruge so prav za prav isto vršile, kakor posamezen gospodar živinorejec, ki ima vendar pravico, mleko od svojih krav, in katero mu je nemogoče drugače v denar spraviti, ker doma v vasi ali na planini ga nihče ne mara kupiti, tistega podelati v maslo in sir. Nič manj in nič več ne stori zadruga mlekarška, ona podelava od svojih združnikov vposlano mleko v maslo in sir in konečno skrbi za primerno prodajo masla in sira. Vse to zamore zadruga dokaj bolje izvršiti kakor posamezen kmetijski gospodar, ker v družbi je moč in kar posamezen reven kmetič ne zamore, pa več njih združenih zmore, to je, da si zgradijo pravilno mlekarstvo, da nakupijo orodje služeče v pravilno podelovanje mleka, na pr. hladilnike za ohlajevanje mleka, aparate za naglo izločevanje smetane (Lefeldtove pinje) itd. stroje za pravilno napravo sira itd.; prav tako da skupno najamejo spretnega sirarja. Doslej so davčne oblasti trdile, da imajo sirarske zadruge dobiček že vsled tega, ker združniki kmetovalci svoje mleko bolje in dražje prodajajo, kakor ko bi ga sami doma podelavali. To je napotilo štajersko mlekarstvo zadrugo, da se je proti takemu tolmačenju zakona iz l. 1885. ki pravi, da vzajemne gospodarske zadruge, ki le svojih združnikov surove pridelke podelavajo, imajo biti davka proste, pritožila na najvišje upravno sodišče, katero pa je pritožbo odbilo in sicer iz razlogov, da že to, da ima zadruga koncem leta obračun ter da preostali znesek razdeli združnikom, kaže, da zadruga špekulira, da dražje proda mleko kakor bi posameznik to mogel. Vsled te razsodbe seveda so davčne oblasti potem tudi primerno postopale. Poslanci so že nekaj let v državnem zboru pritoževali se proti tako krivičnemu obdačenju sirarskih združenj, toda vse zaman. Sedaj, ko se ima preosnovati celi obrtni davek, pa se je tudi kmetijski minister potegnil pri finančnem ministru, da se je oproščenje združenj izreklo in poslanci zahtevali so v večjo jasnost paragrafa dostavek, ki pravi „zadruge za skupno izkoriščenje in obdelavanje kmetijskih pridelkov lastnih sodružnikov le tedaj zapadejo obdačenju, ako razširijo svoj delokrog v toliko, da bi tudi posameznik moral plačevati obrtni davek; dokler pa zadruge isto store kakor posameznik kmetovalec, prost slehernega obrtnega davka, imajo biti povsem proste dohodninskega davka.

Ker je finančni minister se v pododseku izjavil, da sprejme cel tako sestavljen paragraf, in je pododsek z veliko večino odobril paragraf, upati je, da isto obvelja v celem odboru in pozneje v zboru državnem. S tem pa bode tlačeča trda davčna dolžnost odpravljena od sirarskih združenj in zatrdno sme se gojiti nada, da bodo zanaprej zadruge krepkeje razvijale in nove osnovala se, kar je za povzdigo kmetijskega blaga toliko bolj potrebno, ker tudi v kmetijskem gospodarstvu velja kakor v obrtniji, da veliki hoče malega potlačiti in da zamore kmetijski mali stan le vstrajati s tem, da se druži — ker v skupnosti je moč ter da združeni skušajo vporabljati sredstva, služeča v boljše gospodarstvo in umnejše izkoriščenje kmetijskih pridelkov.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. oktobra.

Mladočehi in socialni demokratje.

Vašaty je te dni poročal svojim volilcem. Govoril je seveda o češkem državnem pravu, občni volilni

pravici in podobnih stvareh. Nakrat ga je pa neki delavec spraval v zadrego. Vprašal ga je, kakšen vpliv bi češko državno pravo imelo za delavske razmere na Češkem. To vprašanje je utemeljil s tem, da za delavce češko pravo samo na sebi ima le malo veljave. Vašaty tacega vprašanja ni pričakoval in tudi ni vedel, kaj bi odgovoril. Pravil je, da bodo Mladočehi že gledali na delavce, ako pridejo na krmilo, pred vsem bodo pa jim preskrbeli občno volilno pravico. Kaj natančnejšega, je pa rekel, da ne more povedati. Delavci s tem odgovorom niso bili zadovoljni. Ni dolgo tega, ko so Mladočehi se bratili s socialnimi demokrati, hoteč jih uporabiti proti drugim strankam, sedaj so jim pa že v nadlego.

Župan zagrebški v Budimpešti. Znano je, kako mačehinsko ravna Ogerska s Hrvatsko v vseh zajedniških zadevah. Za Hrvatsko nima Ogerska nikdar potrebnega denarja, čeravno se davki vplačujejo v jedno blagajno. Za Budapešto se trošijo milijoni, Zagrebu pa se ne dovolijo niti ona polajšanja pri plačevanju davka, katero uživajo ogerska pokrajinska mesta. Tako so v Budimpešti vse nove zgrade proste državnega davka celih 25 let, dočim v Zagrebu le 12 let. To pa razvitek mesta jako preči. Zategadelj se je podal te dni župan zagrebški Mošinski k samemu ministru predsedniku Wekerlu ter mu razjasnil to zadevo kot krivično za mesto Zagreb. Minister je obljubil, da bode dal izdelati še v bodočem zasedanju ogerskega sabora osnovo zakona, po katerem se bodo podelila tudi Zagrebu polajšanja pri zidanju novih zgradb. Bil bi pa tudi že zares skrajni čas, da se dajo polajšanja posestnikom, pa da se še več zida, kajti stanovanja so v Zagrebu silno draga, a za niže stanove tudi jako nezdrava, ker so taka cena stanovanja večidel pod zemljo. Tudi zato se je zavzel župan ter nagovoril ministra trgovine Lukača, pospeši rešitev predložene osnove za zidanje delavskih stanov. Minister je seveda obljubil, da se reši tudi to vprašanje, čim bode zakon potrjen, po katerem bodo novo poslopja več let oproščena plačevanja državnega davka. Minister Ferjervary je bil tudi prav zadovoljen s poročilom župana Mošinskega, ki je ministru dokazoval, da hoče mesto Zagreb sezidati vojarno za domobrance kot normalno vojarno, ako ministerstvo garantira za dotično najemščino. Samo v jedni zadevi župan ni vspel. Državna železnica je namreč od juga opasala mesto čisto blizu, a ker vlaki prav pogostoma občijo, je promet z bližnjo okolico na jedni cesti vrlo težaven, če se ne napravi vijadukt. Minister je odgovoril, da bi to bila vrlo draga stvar izvesti tako velik vijadukt, vendar pa hoče to zadevo študirati. Ko bi bilo mesto pazilo, ko se je zidala železnica, ne bi sedaj imelo toliko neugodnosti s to zadevo. Vsaka napaka se kasneje težko odpravi. Iz vsega se pa vidi, da morajo naše oblasti, če hočejo kaj doseči, prositi po Pešti, mesto da se take zadeve razpravljajo na narodnih mestih. Tudi dober dokaz, kako smo v vsakem pogledu odvisni od Ogerske, in mažarska stranka je s tem položajem zadovoljena.

Cerkvena reforma na Ogerskem. Celo liberalni listi se še bojé, da utegne gospodska zbornica zavreči kako vladno cerkveno predlogo. Jezé se nad vlado, da pomladi ni imela toliko poguma, da bi bila vse predloge spravila skozi gospodsko zbornico. Ko je bil civilni zakon vsprejet, bi bilo lahko šlo. Sedaj bode pa težko. Največje težave se kažejo pri predlogah o enakopravnosti židovske vere in pa o svobodnem izvrševanju bogoslužja. Protestantski škofje se bodo upirali s katoliki vred, da bi se dovolil prestop od katoliške vere v židovsko. Brez te določbe pa vsa dotična predloga nima nobenega pomena, ker v drugih stvareh je že židovska vera enakopravna. Pri predlogi o svobodnem bogoslužju se bodo pa mnogi člani gospodske zbornice upirali določbam, ki se tičejo tistih, ki ne pripadajo k nobeni priznani veri. S tem se namreč dovoljuje brezverstvo. Vladni listi zatrjujejo, da se morajo cerkvene predloge nespremenjene vsprejeti. Ko bi bila katera zavržena, bode zopet šla v zbornico poslancev, da jo zopet odobri in na to se bode pa z nova poslala gospodski zbornici. Na ta način je bila vlada prisilila gospodsko zbornico, da je vsprejela civilni zakon. Načaja se, da tudi sedaj tako pojde.

Srbija. Marsikake čudne stvari se slišijo iz Srbije. V Užici so zaprli ves občinski odbor, tajnika in popa, ker so sleparili pri sestavi seznamov za vojaško novačenje. V Požarevcu odstavili so liberalnega okrožnega načelnika, ker se je v tem okrožju pokazala roparska četa v žandarmerijski uniformi. Za novega načelnika je neki naprednjak. O liberalcih se je izvedelo, da sami organizujejo roparske čete.

Liberalna stranka se pa zaradi tega potem pritožuje pri vladi, da ne varuje dovolj premoženja njenih somišljenikov, da ne zna skrbeti za red. Na ta način je mislila liberalna stranka spodkopati stališče vladi.

Anarhisti. V Marseillu zaprli so osem Italijanov, o katerih se misli, da so hoteli razstreliti italijanski konzulat in umoriti konzula Duranda, ki je dal iztirati več italijanskih anarhistov. Zaroto je zasledil neki Raconta, ki je v Remu zaupno občeval z raznimi anarhisti. Razstrelila so anarhisti napravili blizu Marseilla. Atentat so odlašali, da pride neki zarotnik s Španjskega, ki je v petek tudi prišel, ali niso našli še priložnosti, da bi izvršili napad. Policija je pri enem zaprtih našla nekaj anarhističnih spisov, pri drugih pa ničesa. Razstrelil ni nobenih zasledila. Zaradi tega se že domneva, da na vsej zaroti ni nič, temveč je le kdo ovaduha nalagal; vsaj dosedaj ni preiskava imela nobenega vspeha.

Cerkveni letopis.

Iz Hrenovic, 1. oktobra.

Redko slovesnost obhajali smo dne 30. septembra. Po prizadevanju preč. g. nadžupnika, vnetega za čast božjo, kupile so žene hrenoviške župnije podobo roženvenške Matere Božje, a fantje in dekleta kroni in žezlo.

V soboto popoldne naznanjalo je pritrkovanje zvonov in strel topičev, da je podoba s postojinskega kolodvora v Hraše prepeljana. Hrašani napravili so lep šotor, in tudi vas, skozi katero pelje državna cesta, z mlaji, kolonami in zastavami kaj lepo okinčali ter celo noč v molitvah in prepevanju svetih pesmij prečuli.

V nedeljo popoldne pa smo podobo slovesno pripeljali k farni cerkvi. Dasiravno je bilo vreme kaj neugodno, vendar je vse prihitelo v Hraše, da se udeleži slovesnosti. Mnogo ljudstva je prišlo tudi iz sosednih župnij. Na čelu sprevoda bilo je 18 fantov, dosluženih vojakov, z zastavami na konjih. Za njimi razvrstili so se župljani s svojimi križi iz vseh (17) podružnic; šolarji z zastavo, neposredno pred vozom pa 70 parov spletenk s svečami (dekleta v belih oblačilih).

Na okrašenem vozu, katerega je peljalo šest belih konj, je bila pod baldahinom podoba Matere Božje, pred podobo tri belo oblečene deklice, držeč na blazinah kroni in žezlo. Dasiravno je imel vsak par konj, vozečih voz, svojega voznika-jahača, bil je še četrti, toda glavni voznik, šolar, lepo belo oblečen, držeč vajeti iz belih, rudečih in višnjevih trakov. Ob vozu je šlo domače gasilno društvo, zraven pa fantje z dupliri (svečami). Za vozom so se uvrstili cerkveni pevci, za njimi pa pet duhovnikov, ki so s pevci se vrsteč molili rožni venec. Sklep sprevoda je bilo obilno ljudstva za duhovniki.

Med potjo iz Hraše k fari, tri četrt ure daleč, so bile tri lepe kolone. Hrib je bil ves v mlajih in zastavah. Marsikatero oko je bilo veselja solzno.

Podoba, katero je napravil g. Jože Grošelj v Selcih, je iz varaždinskega peščenca, s krono vred 1 meter 49 cm. visoka. Marija sedi, z levo roko podaje rožni venec, na desnem kolenu pa drži Jezusčka, ki z desno roko blagoslavlja, a v levi drži svetovno kroglo.

Žezlo in kroni, delo g. L. Tratnika v Ljubljani, sta srebrna, pa pozlačena. Podoba je jako lepo polihromovana. Delo samo priporoča mojstra, ker je res mojstersko, ukusno; barve so sicer žive, a tako sestavljene, da ne vpijejo. Čast domačima umetnikoma! Po geslu „svoji k svojim“ ju toplo priporočamo č. farnim predstojništvom. Na roženvenško nedeljo bo slovesno blagoslovljenje podobe. Župna cerkev, dasiravno premajhna za župnijo, broječo do 4000 duš, je dobila vsled gorečnosti in darežljivosti faranov zopet trajen spomenik in lep okrask, za katerega se bo nebes kraljica svojim častilcem hvaležno skazala s svojimi priprošnjami.

Zidanje nove cerkve v Gorici.

Iz Gorice smo dobili sledeči poziv s prošnjo, da ga objavimo:

Ob koncu onih postavno določenih deset let, ko bi se imelo staro goriško pokopališče prepustiti posvetni porabi, izrazili so mnogi meščani željo, da bi se na mestu, na koje nas veže toliko spominov, toliko želja, zgradilo svetišče, v katerem bi vsi združeni darovali Bogu, Gospodu življenja in smrti.

Mestni svet goriški blagovolil je našo prošnjo uslišati ter v ta namen prepustiti najlepši ob Franc-Jozefovi cesti ležeči del zemljišča v obsegu 15700 kvadr. metrov. Toda stavljal je pogoj, da se prične

graditi že v letu 1895, in da se pred pričetjem dokaže za graditev vnanjega zidovja potrebna svota.

Podjetje je pomenljivo ne le za mesto, ampak tudi za deželo.

V naši nadškofiji, v pokrajini goriško-gradiščanski namreč pogrešamo cerkve posvečene N a j s v. Srcu Jezusove mu. Prevzeli smo nalogo, z božjo pomočjo odpomoči tej nedostatnosti, zgraditi svetišče, v katerem bodo tudi verniki naše nadškofije, kakor so že verniki toliko drugih škofij posvečeni Božjemu Srcu, ki je za nas trpelo in nas s svojim trpljenjem odrešilo, mogli obnavljati, poživljati in nadaljevati to posebno posvečenje. Na mestu, kjer počivajo zemeljski ostanki toliko ubožcev, vzdignilo se bo, upamo, svetišče našega Gospoda, ki se je reven rodil, v ubožstvu živel in umrl. Mestni del, kojega glavna cesta je Franc-Jozefova cesta, zadobi cerkev, v koji se bodo njega verniki zbirali k molitvi. Ta nova cerkev ne bode dobrota samo temu mestnemu delu, samo mestu, ona bode sveto zbirališče vernikov cele dežele.

Načrt, poslednje delo Goričana Emila Pelikana, kojega nam je ugrabila prezgodnja smrt, odobril je sloveči arhitekt prof. Henrik Nordio, pohvalil in potrdil mestni zbor. Po načrtu bode nova cerkev, koje prospekt je narisal prof. Alojzij Komel, 65 m. dolga, 30 metr. široka in 25 visoka.

Toda pri dosedaj zbrani svoti niti misliti ne smemo na začetek. Mej tem, ko so skupni stroški proračunjeni na 130.000 gld., (za zgrajenje vnanjega zidu se zahteva okoli 65.000 gld.) nabralo so je do danes gld. 3842-02 Od te svote izdalo se je za načrt in druge potrebščine gld. 1315-33, tako da preostaja še gld. 2526-69.

Pri tej razliki mej proračunjenom in do sedaj nabrano svoto upasti bi nam moral pogum, da nas ne ohrabrujejo spodbudne besede prevzvišenega in premilostljivega knezonadškofa, da nas ne prešinja zupanje v obilno pomoč vernikov, ne samo mestnih, nego cele nadškofije, ker v njihovo korist v prvi vrsti obračale se bodo vse duhovne dobrote, koje pričakujemo od tega podjetja. Vsi pa, ki so iz kateragakoli vzroka naklonjeni našemu mestu, koje veže nanj ljub in drag spomin, ki so si v njega zdravem podnebu utrdili zdravje ali se še zdravijo, upamo, da bodo svojo naklonjenost izrazili s kakim darom, dasi tudi slučajno niso naši rojaki. Obračamo se tudi do velikodušnih dobrotnikov iz bližine in daljine, ki so vneti za povikšanje slave božje, da bi nas razveselili s takim darom.

Vse pa goreče in srčno prosimo za pomoč in naklonjenost našemu podjetju. Pred vsem obračamo se s prošnjo do prečastite duhovščine naše nadškofije, nji izročajoč podjetje v krepko podporo, katero ne bo le lep okras mestu, marveč bode, kar je mnogo važniše, dragocena zakladnica duhovnih zakladov, središče edinosti vsem sinovom naše dežele, bode pribežališče miru, tolažbe in medsebojnega vspodbujenja k dobrim delom.

Skrbeli bodemo, da se ustanovita mesečno dve sv. maši, ki se bodeta v novi cerkvi za žive in mrtve dobrotnike opravljali.

Gospodje, ki bi blagovolili zbirati darove, bodo nabrane svote in imena dotičnih darovalcev lahko objavljali v listih, v to določenih, mej darovalce pa razdeljevali podobice nove cerkve.

Vsem pa, ki bodo radovoljno nam pritekli v pomoč, da se ta plemeniti in pobožni namen čim preje izvrši, povrnili bode obilno naš Gospod Jezus Kristus, v kojega čast in slavo zgradimo svetišče.

Gorica, junija meseca 1894.

Z a o d b o r:

Dr. Pavel F r a p p o r t i, odvetnik, predsednik. Žiga grof A t t e m s, velikoposestnik, c. in k. komornik, podpredsednik. Prof. Dominik A l p i, papežev komornik, profesor bogoslovja. Alojzij B a d e r, posestnik in trgovec. Karol vit. pl. B o s i z i o, c. kr. namestniški svetovalec. Karol C a s a g r a n d e, posestnik in trgovec. Karol grof C o r o n i n i, c. in k. tajni svetovalec. Ivan D e l m e s t r i, posestnik. Vit. dr. Karol D o l i a c pl. C i p r i a n i, odvetnik. Konrad pl. F a b r i s, posestnik in vodja zastavljavnice. Dr. Alojzij F a i d u t t i, profesor bogoslovja. Ivan F e r r a r i o, posestnik in trgovec. Mons. Andrej J o r d a n, stolni prošt. Franc Aug. K o š u t a, korar in stolni župnik. Mons. Andrej M a r u š i č, častni korar in profesor veronauka. Dr. Jožef M a u r o v i c h, vitez Franc-Jozefovega reda, posestnik in zdravnik. Anton P o l l i, posestnik in trgovec. Anton S e s s i c h, profesor veronauka v pokoju. Jožef T o r o s, zidarski mojster in posestnik.

Iz čelega srca blagoslavljam plemenito misel, da se sezida v Gorici nova Cerkev na čast Presvetelega Srca Jezusovega. Zato pa toplo priporočam to sveto, vse hvale vredno podjetje velikodušnim srcem, da z denarnimi doneski pomagajo postaviti svetišče, ki bode za škofijo pravi studenec nebeških milostij.

V Gorici 30 junija 1894. † Alojzij, nadškof.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dné 7. avgusta 1894 leta v Novem Mestu.

(Dalje).

VII. Prvomestnik pozove uda družbinega nadzorništva, profesorja dr. Ivana Svetino, naj veliki skupščini prebere „poročilo družbinega nadzorništva.“

To poročilo se glasi:

Nadzorništvo je tekom l. 1893. dvakrat skontrovalo blagajnico, dné 22. februarija in 2. novembra in vselej je našlo, da se je blagajnično stanje vjemalo z blagajnično knjigo. Dne 14. marcija 1894. je nadzorništvo pregledalo račun za l. 1893. in ga potrdilo.

Pri poslednjem skontrovanju 14. marcija 1894., bilo je v blagajni 15.664 gld. 39 kr. in sicer naloženih pri sledečih denarnih zavodih: v poštni hranilnici gld. 741-13, v mestni hranilnici ljubljanski gld. 1444-75, v južno-štajerski gld. 2111, v posojilnicah: puljski gld. 1092-02, celjski gld. 532-27, sevniški gld. 1555-89, sinče-veški gld. 1168-66, v Djekšah gld. 2608-64, v Tinjah gld. 560-49, v Velikovecu gld. 1116-67, na Suhi gld. 827, v Klečah gl. 1000 itd.

Slavna skupščina potrdi račun za l. 1893. z dohodki 17859 gld. 37 kr., s stroški 16.324 gld. 30 kr., s prebitkom 1535 gld. 7 kr. in končnim blagajničnim ostankom 16.232 gld. 13 kr. in daj v smislu § 22. družbinih pravil vodstvu oprostilo.

Prvomestnik konstatuje, da je skupščina to nadzorniško izvestje soglasno sprejela v znanje.

VIII. Prvomestnik naznanja, da po pravilih letos izstopijo naslednji udje iz družbinega vodstva: Matej Močnik, Ivan Murnik, dr. Josip Vošnjak in Andrej Zamejic.

Skupščinar deželni poslanec Slavoj Jenko nasvetuje, da se izvolijo z vzklikom dosedanji odborniki. Skupščina z dobro- in slava-klici pritrjuje temu nasvetu.

Prvomestnik preide k volitvi družbinega nadzorništva in razsodništva. Poslanec Slavoj Jenko predlaga dosedanje člane, kar skupščina jednoglasno odobri. (Imena nadzornikov in razsodnikov se objavijo skupaj ob koncu.)

Prvomestnik naznanja, da je s tem vspešno končan in vpraša, če je komu izmej č. skupščinarjev še kaka želja do družbinega vodstva ter če sploh še kdo v družbinah šolskih zadevah žel. kakega pojasnila.

Zastopnik gretske podružnice Anton Brémic se imenom svoje podružnice zahvaljuje za prejete dobrote, katere je glavna družba delila Trstu. Trst, zatrjuje govornik, je avstrijska postojanka ob Adriji. Družba je mnogo storila za Avstrijo in za nas tamošnje Slovence, a neprijatelj naš je pazil na vsak njen korak in slovenskim šolam nasproti ustanavljal svoje šole. Da pa bodo družbini zavodi pri nas v Trstu še vspešneje delovali, treba jih je v večjem številu in časih drugod, kot do sedaj. Zato nasvetujem, da naj se dosedanji otroški vrtec na Greti, ki je na nepravem kraju, prestavi v najete prostore na Belvederu.

Predsednik izjavlja, da v tem ne more velika skupščina obravnavati, ker se po § 12. naših družbinih pravil ta podružnični nasvet ni predložil poprej glavnemu družbinemu vodstvu v posvetovanje; a bavilo se bo s tem nasvetom koj kmalu družbino vodstvo.

Nato prvomestnik stoji spregovori:

Častiti skupščinarji! Nj. Veličanstvu našemu cesarju je usojena bila te dni bridka izguba. Njegova cesarska visokost, prečastiti veliki mojster nemškega viteškega reda, vladarjev strije Viljem, se je ponesrečil na grozen način. Ob tej trpki rani cesarjevemu srcu bi si usojal predlagati, naj velika skupščina izreče Njegovemu Veličanstvu prvič: najponižneje iskreno sožalje, drugič pa si usojam nasvetovati, naj v jedno izjavi velika skupščina ob slovesni priliki svojega devetletnega zborovanja v Novem Mestu globoko udanost, zvestobo in pokorščino Nj. Veličanstvu našemu cesarju.

Če nas pooblastite, izvrši ta Vaš sklep sedaj neposrednje po seji potom tukajšnjega okrajnega glavarstva imenom družbe sv. Cirila in Metoda depu-

tacija treh družbinih članov. (Skupščinarji vstanejo ter z živio- in slavakli na presvitlega cesarja odobré prvomestnikov nasvet.)

Konečno se prvomestnik zahvali č. oo. frančiškankom za preskrbitev božje službe, vrlemu pevskemu zboru za prekrasno petje v cerkvi, Novomeščankom, osobito mestnemu županu, narodnim družbam in novomeški podružnici na prisrčnem vsprejemu, vsem zborovalkam in zborovalcem, vsem častitim delegatom posamičnih podružnic, vsem podružnicam na požrtvovalnem sodelovanju tekom preteklega upravnega leta ter brezizjemno vsakemu, ki čuti in dela za našo družbo ter zaključi IX. glavno skupščino družbe sv. Cirila in Metoda v Novem Mestu.

Takoj po sklepu zborovanja se poda deputacija k novomeškemu okrajnemu glavarstvu. Prvomestnik vodja Tomo Zupan si je privzel v ta častni posel podpredsednika Luka Sveteca in družbinoga nadzornika profesorja dr. Ivana Svetino. Okrajni glavar vitez Oton Vesteneck, ki je sploh z največjo eleganco postopal družbi napram, je radovoljno obljubil lojalno izjavo v minijaturi tu zbranega vesoljnega Slovenstva dovesti do Najvišjega prestola. O tem potrjuje nastopni čestilni dopis:

Slavna družba sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani.

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagoizvolilo zapovedati, naj se naznani veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda za izjavo udanosti in sožalja Najvišja zahvala.

O tem obveščujem pričujočim slavno družbo sv. Cirila in Metoda povodom odloka vis. c. kr. deželnega predsedništva z dne 11. avgusta t. l., številka 2340.

C. kr. okrajno glavarstvo.

Novo Mesto, dne 12. avgusta 1894.

(Dalje sledi.)

Vesteneck l. r.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. oktobra.

(God presvetlega cesarja.) Ob 10. uri je bila danes slovesna sv. maša ob priliki godu presvetlega cesarja. Slovesnosti, katero so opravili prevzvišeni knezoškof dr. Missia, vdeležili so se razni načelniki civilnih oblastev. — V Mariboru so v stolnici mil. knezoškof dr. Napotnik ob 8. uri v isti namen opravili slovesno službo božjo s »Te Deum«. — Na priprošnju zavetnika sv. Frančiška mili Bog ohrani avstrijskim narodom presvetlega cesarja Franca Jožefa I. še mnoga, mnoga leta!

(Imenovanje) katero se je glede prof. Šukljeja in grofa Stürgkha toliko časa že napredovalo po časnikih, se je vendar le konečno vresničilo. In sicer je imenovan profesor Šuklje kot centralni direktor za zalogo šolskih knjig z naslovom in značajem dvornega svetnika, grof Stürgkh pa za ministerskega svetnika extra statum pri naučnem ministerstvu.

(Slovesno vmeščen) bo v nedeljo 6. okt. preč. g. Lavrencij Herg, novoimenovani stolni dekan v Mariboru. Opravilo bodo izvršili mil. knezoškof dr. Napotnik.

(Slovensko gledališče.) Danes se bo v proslavo godu Nj. veličanstva cesarja Frančiška Josipa ob svečani razsvetljavi drugokrat predstavljala žalograda „Ludovik XI.“ Pred začetkom cesarska ouvertura od Westmayerja.

(Oficijalska mesta pri davkarji.) Presvitli cesar je v zboljšanje davkarskih uradnikov dovolil, da se namesto 296 služb davkarskih pristavov XI. plačilnega razreda ustanovi toliko oficijalskih služb v X. plačilnem razredu.

(Osebnostna vest.) Pri volitvi načelnika okr. cestnemu odboru škofjeloškemu je bil izvoljen Fr. Slibar, posestnik v Selcih, namestnikom Jakob Jelovec, župan in posestnik v Stari Loki.

(Delitev premij za govejo živino) se bo vršila v Žužemberku dne 16. oktobra za novomeški okraj, na Razdrtem dne 24. okt. za postojinski okraj in v Moravčah dne 29. okt. za kamniški okraj.

(Krška kmetijska podružnica) in ondotni kmetje se mnogo trudijo, da jim ne usahne glavni vir dohodkov, vinoreja. Letos se je oglasilo 192 prosilcev za brezplačne trte in darila, katera je kranjska hranilnica določila za vinorejce v krškem okraju. Za brezobrestna posojila se je oglasilo 110 prosilcev.

(Iz Radovljice.) S 1. oktobrom se na našem postajališču sprejema in oddaja tudi brzovozno blago.

(Goriške novice) V Podgori je pomeril norčevaje se neki mladeneč s po svojem mnenju praznim samokresom v glavo prijatelja, sprožil in ranil ga na glavi. Samokres bil je namreč nabasan. Rana ni nevarna. — Kopaljšču v Gradežu daroval je, kakor vsako leto, tudi letos presvitli cesar 300 gld. — Iz zavoda dečkov-sirot ušli so brez slovesa trije gojenci. Odušili so pete iz Gorice proti Trstu. Na železniškem mostu se je hotel umoriti neki nesrečen zaljubljenec. Grozni čin je preprečil memogredoč gospodič. Spremljal je nesrečneža v Gorico. Za dobro delo mu ni bil hvaležen.

(Od Sv. Gregorja.) Nепrestano deževje močno ovira delo na polju. Kmetovalci imajo še zunaj koruzo. Veliko sitnost napravi pri nas nastélo, ako je deževno vreme! Bog daj kmalu lepo vreme!

(Iz ribniške doline.) Konferenca za ribniški dekanat bode 9. oktobra — Deževje nagaja tudi pri grajenju nove ceste Sodrašica-Hrib.

(„Delavec“), glasilo ljubljanskih socialistov in društva „Bodočnost“, tiskal se bode, kakor čujemo, v Drag. Hribarjevi tiskarni v Celju, ker nobena ljubljanska tiskarna ni hotela prevzeti lista s takimi načeli v tisek.

(Iz Trsta) nam poročajo, da je mestni svet tržaški v svoji seji v ponedeljek končal razpravo o proračunu za leto 1895 ter ga sprejel nespremenjenega, kakor ga je predložila mestna delegacija. Tekom razprave sta se okoličanska poslanca Nabergoj in Dollenz krepko potegovala za razne potrebščine svojih volilcev in okolice sploh, a večina se ni zmenila za nju govore. V kolikor se večina ni vtičila v stvarno razpravo proračuna, se je na drugi strani pečala s stvarmi, ki segajo v narodnostne zadeve. Tako je namreč znani kričač Spadoni interpeloval župana zaradi slovenskih zemljepisov in hrvatskih globusov, ki se rabijo v šolski tržaški okolice ter napadel šolskega izvestitelja Slocovicha, ki je temu svetovalcu trn v očesu. V zadnji seji je zopet zabavljaj čez slovenska imena, ki se nahajajo v slovenskem zemljepisu, v katerem Trieste pomeni Trst, S. Croce Sv. Križ in S. Giovanni Sv. Ivan. Predložil je dnevni red, v katerem se zahteva, da se ima storiti potrebno, kako bi na podlagi mestnega statuta v brambo italijanske narodnosti tudi na slovenskem zemljepisu italijanska imena ostala nespremenjena. Ta predlog je obveljal proti okoličanskim glasovom in treh desničarjev. Znanemu Raskovichu tudi ni bilo prav, da so e priliki vnovičenja mladeniči po Trstu slovenski peli ter tudi to stvar je prinesel pred forum mestnega sveta kot argument, ki kaže predrznost slovensko. Rekel je, kako je o tej priliki 30 glav slovenski prepevalo po mestu in vpilo „Živili Slovenci!“, tako da se lahko zgodi, da prihodujič se pokaže 300 ter da bodo po mestu s takim vpitjem žalili italijanstvo mesta. Vprašal je, kaj bi se bilo zgodilo, ko bi bili italijanski mladeniči vpili „Vivva Italiani!“? Te da bi bili gotovo zaprli, mej tem da so slovensko vpitje redarji mirno opazovali. — Mestni svet je torej sprejel popolnoma proračun za leto 1895 ter tudi odbil predlog svetnika Nabergoja, naj bi se izvolil predlog sedmih članov, ki bi preiskal potrebe tržaške okolice. Za ta predlog so glasovali le okoličanski poslanci. — V isti seji je tudi poslanec Dollenz izjavil obžalovanje, da se posebno s strani italijanskega časopisja napadajo okoličanski poslanci ter se smešijo zaradi njihovega truda za okolico. Rekel je, da so okoličanski poslanci popolnoma pravični gledé mestnih potrebščin ter da so tudi večkrat glasovali za predloge, ki so zadevali le mestu v korist. Cela proračunska razprava je pretekla tako, kakor da niti nima nobene važnosti. In v resnici, gospoda večine so pokazali svojo duševno revščino. Slovenskim okoličanskim poslancem, posebno pa gg. Nabergoju in Dollenzu, morajo biti okoličani hvaležni za njihovo odločno potegovanje za koristi okolice.

(Volilni shod.) Za nedeljo popoldne sklicuje politično društvo „Edinost“ volilni shod v Šklednju, pri katerem bode obširno poročal gosp. Nabergoj o svojem delovanju. Pričakovati je obilega obiska.

(V Trstu) je izšel novi italijanski narodno-liberalni dnevnik „Il Paese“ (Dežela). Ker dosedaj izhaja v Trstu že več italijanskih liberalnih časopisov, kakor „L'Indipendente“, „Il Piccolo“, „Il piccolo dela sera“, „Mattino“ in sedaj še ta, tedaj si moremo misliti, v kakem položaju se nahajajo slovenski časopisi, katerim bo dolžnost zavračati napade vseh teh novin na našo narodnost. A tudi konservativni „Il Popolo“ bode imel lepo priložnost, odbijati in zavračati liberalna načela teh dnevnikov.

Sicer je pa novi dnevnik dostojno pisan in le želiti je, da vsikdar ostane pravičen proti nam Slovanom.

(Razpuščena zastopa.) Kakor nam poročajo, je c. kr. tržaško namestništvo razpustilo volovski in čreski mestni zastop. V prvem je imenovalo vladnega poverjenika, v drugem pa navadni odbor treh udov. Tudi je dvojna mera, kot da na Volovskem ni zmognih ljudij, ki bi z občino opravljali? Seveda, ti so le na hrvatski strani!

(Novo poštno poslopje) v Trstu so danes izročili poštnemu in brzovoznemu ravnateljstvu v porabo. Do 22. t. m. se bodo vsi uradi preselili v novo poslopje.

(Ponarejen denar.) Dne 29. septembra je posestnik Jurij Bolka s Homca pri Kamniku na semnju v Mengšu skušal spraviti med ljud pet ponarejenih srebrnih goldinarjev. Pri preiskavi na domu niso našli nič sumljivega. Ponarejeni denar so izročili okrajnemu sodišču v Kamniku.

(Švica je krščanska država.) Profesor Marchesi, rodom Italijan, je nedavno na liceju v Laganu med podukom izrekel bogokletne besede. Nato je luganski okraj poslal vladi pritožbo s tisočernimi podpisi, zahtevajoč, da se profesor oprosti iz službe, češ, da Švicarji nočejo vzgajati mladeničev v protiverskem duhu.

(Povožen.) Nedavno je neki Anton Finžgar s Sela vozil deske iz Tržiča. V klancu iz Srednjevasi proti Slatni pade pod kolesa in vsled težke poškodbe umrje drugi dan. Mož je baje preveč ljubil žganje.

(Loteristi) bodo dne 12. oktobra praznovali 140letnico loterije. Prvo žrebanje je bilo v Pragi 12. oktobra 1754.

(Jesensko vreme in sneg.) Mej tem ko je pretekli dne vsled severnih vetrov zapalo po višavah — naših in sosednih planinah dokaj snega, imeli smo v nižavah večinoma ugodnejšo temperaturo a tudi le nestanovitno vreme, večinoma pa dež. Adria je nemirna, in vsa opazovanja prerokujejo nam za prihodnje dni: nestanovitno, deževno in meglene dneve.

(Mrtvo) so našli v torek v gozdu blizu Zagradca pri Zatičini neko slaboumno Marijo Hren.

(Odpovedani in opuščeni obrti meseca septembra) letos: Josip Žgur, branjerija; Martin Slajé, pekarija; Franc Sajovec krčmarski obrt; Helena Petrovčnik, branjerija; Avgust Winkler, ozir. Marija Slitscher, točenje žganja in Janes Kapus, brivski obrt.

Društva.

(Gasilno društvo v Gorjah) Vabi k veselici, katero priredi prostovoljno gasilno društvo v Gorjah v nedeljo dne 7. oktobra t. l. — Vspored: Ob 8. uri blagoslovljenje novih brizgalnic. Ob 4. uri tombola v gostilni pri „Mežnarju“. — Prosta zabava. — Čisti dohodek tombole je namenjen za napravo gasilnega orodja. — Pri neugodnem vremenu se veselica preloži na prihodnjo nedeljo. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Narodno gospodarstvo.

Železnica Ogulin-Bihač ali Karlovac-Bihač.

Iz Zagreba 2. oktobra.

Pri nas na Hrvatskem se snujejo v novjšem času mnoge nove železnice, ali so bodi Bogu potoženo večidel le špekulaciji namenjene, ne pa splošnemu blagru hrvatskega naroda. Med drugimi na novo projektiranimi železnicami je še posebej ona iz Ogulina v Bihač samo za špekulacijo, kajti po njej bi se izvozil les iz krasnih šum, ki se nahajajo v reško-modruškoj in ličkoj županiji, narod sam pa od tega ne bi imel nobene koristi, kajti šume so državne, in kraj, skoz kateri bi se imela speljati železnica, je dokaj pust. Vendar pa se je bati, da se ta železnica v istini izvede, kajti prošli mesec se je obavil po dozvoli banovej in ogerskega ministra trgovine politični obhod te že trasirane železnice. Poleg glavne proge, ki bi peljala iz Ogulina do Zavalja, do meje bosenske, sezidal bi se še odvod Blato-Otočac. Od Zavalja do Bihača ni daleč in ta kos železnice bi bržkone v sporazumljenju z dotičnimi oblastmi in podjetniki sezidala bosenska uprava.

Ta osnova železnice Ogulin-Bihač je pa čisto protivna onoj, katero je izdelalo drugo društvo, ki je hotelo zvezati Hrvatsko skoz gornjo Krajino z Dalmacijo, a ob enem tudi z morjem, posebno s Senjem. Tako bi imela biti speljana železnica od reške proti jugu v Dalmacijo, a poprek od Senja skoz Otočec na Bihač v Bosno. Taka železnica bi imela

važnost trgovsko in politično. Ali naši zavezniki že znajo poskrbeti, da se za hrvatski narod tako važna železnica ne izvede, marveč kakšna zakotna železnica, pri kateri more imeti koristi le podjetnik in deloma država s tem, da se trgovina slednjič obrne vendar le vedno na Reko.

Proti tej nameravani železnici so se uprli Senjani prav odločno ter so sklenili upotrebiti vsa pravna sredstva, da se omenjena železnica ne izvede, kajti če se to zgodi, je Senj popolnoma propal, ker bi tako izgubil še ono trgovino, ki jo ima zdaj z gornjo Krajino. Zategadel so sklenili Senjani na skupščini, ki so jo v to svrhu sklicali, poprositi vse faktorje državne in privatne, naj preprečijo to nesrečo za Senj. V prvem redu se jim je pridružil njihov deželni poslanec, ki bode delal za nje, če ravno je privrženec vladine stranke. To je hvale vredno in Senjani mu bodo gotovo hvaležni za trud njegov.

A kako da se izpelja železnica? Po našem mnenju bilo bi gotovo za večino naroda najbolje, da se izvede železnica od Karlovca do Bihača in od Senja v Bihač, a od Otočca po sredini Like proti Dalmaciji. Senj bi z novo železnico bil zvezan z Bosno ter tako trgovina vsaj deloma oživila.

Tako je že Bosna-Hercegovina zedinjena po železnici Mostar-Metkovic z morjem in ako Bog dá, bode tudi po železnici Travnik Splet. A proga Karlovac-Bihač bila bi za notranjo trgovino z Bosno vrlo znamenita ter bi se tako pomoglo tudi trgovini v mestu Karlovcu, posebno če se zveže Karlovec po dolenski železnici z Ljubljano. To je že davno projektirana železnica, kot najkrajša proga na Dunaj, ali se radi dualizma še do dandanes ni mogla izvesti. Za Karlovec je velike važnosti, da se zveže z dolensko železnico in zdaj je nastopil čas, da se to izvede. Nam se vrlo čudno zdi, da se Karlovčani tako malo zanimajo za to važno zadevo.

Med karlovškimi trgovci ima mnogo premožnih mož, ki bi se mogli zavzeti za to železnico. Čim bode Karlovec zvezan z Ljubljano, laglje se bode dalo delati za zvezo z Bihačem. Karlovec v največjem času v trgovini hudo nazaduje, a deloma je krivo meščanstvo samo, ker je brez vsakega zanimanja za tako važne zadeve, kakor ste železnični progi Karlovec-Metlika in Karlovec-Bihač. Potrebno je, da se Karlovčani zdramijo ter se zavzamejo sami za taka podjetja, kajti kdor molči, za tega se ne zmenijo v velikem svetu.

Vinorejsko društvo.

Od Sv. Benedikta v slov. gor.

Preteklo nedeljo dne 30. septembra se je ustanovilo tukaj „Slov. gor. vinorejsko društvo“. Da je tako društvo za naš kraj prepotrebno, temu pritrdijo vsi, ker pri takih shodih se mirno in premišljeno posestniki vinogradov poučujejo in pogovarjajo o predmetih dotikajočih vinorejstva. Naš sveti oče Leon XIII. ozirajoč se na delavce priporočajo društva ter rečejo, „da so velike hvale vredni tisti izmed naših, ki spoznavajo, kar zahteva čas od njih in potem skušajo, kako bi pošteno pomagali delavcem“. Za slovenske gorice so vinogradi za poljedelstvom in živinorejo na prvem mestu in skrben gospodar ne sme tega prezreti. Za naš okraj ima v tej stroki g. nadučitelj J. Bregant hvalevredne zasluge. Ta gospod je tudi nekako duševni oče našega mladega društva. On je oskrbel pravila, potrjena od c. kr. namestništva v Gradcu dne 3. julija t. l.

Prvi osnovalni zbor se je vršil v nedeljo po popoldanski službi božji v gostilnici gospoda J. Kraner-ja. V lično okinčani sobi pred podobo presvitlega cesarja se je zbrala dovolj številna množica domačinov in bližnjih sosedov. Najpoprej je pozdravil kmet A. Roškar zbrane, zahvalivši za prisotnost, ker se niso ustrašili pota v kljub neugodnemu vremenu. Temu je sledil slovesni govor domačega č. g. župnika F. Zmazek a o važnosti društev sploh, posebej pa o potrebi vinorejskega društva za naše kraje, kjer trs podoben bolniku potrebuje zvedenega zdravnika in vspešnega zdravila. Društvo, pri kateri zibelji smo se zbrali, si je postavilo ta namen s pomočjo izkušenih zvedencev, po lastni in modri poskušnji vinorejcev z besedo in z izgledom pospeševati v slovenskih goricah vinorejstvo.

Konečno še je g. nadučitelj F. Bregant razložil pravila društvena ter priporočal v dobro premišljeni besedi sajenje ameriške trte.

Ravnateljem novemu društvu je bil soglasno izvoljen spretni kmetovalec Anton Roškar iz Drvanje. — Sledila je temu prosta zabava s petjem in godbo.

Daj Bog, da bi novo društvo obilno sadu rodilo za lepe slovenske gorice.

Nov pravilnik pri c. kr. skladiščih v Trstu.

Z dnem 1. septembra t. l. je pri c. kr. skladiščih v Trstu stopil v veljavo z dotičnimi tarifami vred nov pravilnik za porabo lop za blago (hangarjev) in nabrežij v prostem okolišu pri novi luki tržaški. Po tem novem pravilniku se more ves promet z blagom preko Trsta veliko ceneje opravljati kakor doslej, v kolikor se namreč vrši v prostem okolišu in se ne dotika pomola III., katerega ima v najemu parobrodno društvo avstrijskega Lloyda. Pred vsem določa novi pravilnik, da ima nakladanje in razkladanje ladij preskrbeti c. kr. skladiščino upraviteljstvo. Za opravljanje teh del se je uvela posebna pristojbina tarifa, vsled katere so prometni stroški veliko manjši nego prej. Dalje se v novem pravilniku tudi dopušča tridnevna pristojbina prosta doba, za katere sme blago v hangarjih ležati; ta doba se podaljša z ozirom na prostor, ki je na razpolago pri uvoznem blagu na 5, pri izvoznem na 8 dnij. Ker se je pa v kljub tem olajšavam poslednji čas opazilo, da inozemska parobrodna društva vozne liste opremljujejo z opomnjami, vsled katerih mora sprejemnik blaga pri izkrcavanju v Trstu plačati pristojbino določeno od trgovske in obrtniške zbornice v Trstu po tarifi od aprila 1884 — opozarjajo se interesovani krogi, da od svojih tujih pošiljalcev blaga zahtevajo, da vozni listov ne opremljujejo več s takimi opomnjami, temveč iste sploh brez vsake pripomnje napravljajo. Tarifa iz l. 1884 je z dnem 1. septembra 1894 ob veljavo in v slučaju, če je vozni list opremljen z zgoraj navedeno opomnjo, mora sprejemnik blaga v Trstu plačati dvakratne stroške za izkrcavanje t. j. po tarifi iz l. 1884 in novi tarifi z dne 1. sept. 1894. — Izvoz omenjenega pravilnika za hangarje z dotičnimi pri c. kr. skladiščih točasno veljavni tarifi je na ogled vsakemu v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Telegrami.

Ogerska gospodska zbornica.

Budimpešta, 2. oktobra. Danes se je v gospodski zbornici začela debata o cerkvenih predlogah. Prišli so vsi katoliški škofje s knezom-primasom na čelu. Galerije bile so pa danes jako slabo obiskane. Seja se je začela ob 11. uri in so se sprva vršile nekatere volitve v odseke, potem se je pa začela debata o svobodnem bogoslužju. Prvi se je oglašil za besedo kardinal Schlauch, ki je izjavil, da bodo liberalne vladne predloge pripeljale državo in družbo do propada. V imenu liberalizma rušijo se npravni stebri. Ogerska bode potem najsvobodnejša dežela, ali v tem tiči nevarnost. Nove institucije niso ogerske, materijalizem predloženega načrta ni ogerskega izvora. S tem načrtom se bode škodovalo vsem veram. To bode koristilo le verskemu anarhizmu in ateizmu. Brezverstvo je identično z ateizmom, katerega pa država ne sme trpeti, ako hoče, da ne pride do revolucije. Ti zakoni niso za Ogersko, narod ne želi tacihi reform, ki rušijo podlage, na katerih sloni Ogerska. Vprašajte narod, pa bode vam povedal, da je brezverstvo ravno isto, kakor brezboštvo. — Bivši učni minister grof Csáki je na to zagovarjal predlogo, ki je popolnoma v smislu novodobne zakonodaje. Skliceval se je na nazarje, da bi dokazal visoki zbornici, da se ne sme nikdo siliti, da bi pripadal kaki veri. Csákyjev govor nikakor ni bil posebno temeljit, temveč je povsem le stare liberalne fraze premleval. — Patrijarh Branković se je izrekel proti predlogi, ki je velika nevarnost za cerkev in ogersko domovino. — Protestanški škof dr. Karl Szacz je sploh za predlogo, ker se ž njo pomnoži število priznanih ver za jedno, za židovsko, ker je le pravično. Odločno je pa on proti tistim paragrafom, ki govoré o brezverstvu. Brezverstvo ni posledica verske svobode. Ogerski državi ni treba državljanov brez vsake vere. On je za versko svobodo, brezversko pa obsoja.

Dunaj, 4. oktobra. Tukaj, v Budimpešti in v vseh pokrajinskih glavnih mestih je bila povodom cesarjevega rojstvenega dne slovesna služba božja, katere so se udeležili državni, deželni in mestni dostojanstveniki in mnogobrojno občinstvo. Mnogo hiš je bilo razobesilo zastave.

Gödöls, 4. oktobra. Cesar je semkaj prišel.

Pariz, 4. oktobra. Časopisi zagotavljajo, da ni nobenega povoda za vznemirjenje vsled nepričakovanega sklicanja angleškega ministerskega sveta. Mej Anglijo in Francijo ga ni vprašanja, ki ne bi se dalo prijateljski rešiti. Le egiptovsko vprašanje ima nekoliko resnejši značaj, ni pa vendar nobenega povoda misliti, da ne bi Anglija držala svojih zavezanosti.

Beuthen, 4. oktobra. Včeraj se je začela porotna obravnava v risarski sobi gimnazijski proti 57 osebam zatoženih zaradi udeležbe pri delavskih izgredivih.

Peterburg, 3. oktobra. Car bode po zimi na otoku Krfu. Pri njem bode profesor Saharin. Še nedavno debel vladar je že zelo shujšal. Jesti in spati ne more in je jako razburjen.

London, 4. oktobra. Za danes se je bil nakrat sklical ministerski svet. To je dalo povod govoric, da se je ministerski svet sklical zaradi nasprotstva s Francijo na Madagaskaru. Uradno se pa sedaj zagotavlja, da današnji ministerski svet ni v nobeni zvezi z ministerskim svetom, ki bode hkratu v Parizu.

Port Said, 4. oktobra. Štrajk delavcev pri ladijodelnicah v Sueškem kanalu se širi.

Port Louis, (Na otoku Mauritius) 4. oktobra. Za vsa pristanišča na Madagaskaru se je proglasila blokada. Francoski generalni rezident je odšel na Tamatavo. Dobil je instrukcije, da naj stori potrebne naredbe v varstvo francoskih podanikov za slučaj vojske.

Yokohama, 4. septembra. Že nekaj dni tu zbrane nemške ladije dobile so povelje, da naj odrinejo v severnokitajska pristanišča.

Shanghai, 4. oktobra. Japonci so se nekda izkrcali pri Lanchunu. Podrobnosti še niso znane.

Tuji.

2. oktobra.

Pri **Stonu**: Vitez Tonkli iz Gorice. — Zvonar z Dunaja. — Treven z Jesenic. — Lapnik iz Siska. — Friedländer iz Trsta. — Fischer iz Budimpešte. — Pešec iz Cirknice. — Mally iz Bele Peči. — Premrov iz Martinjeka. — Palme z Bistre. — Rudolf iz Trnovega. — Globočnik iz Tržiča. — Leclair iz Celovca.

Pri **Maliču**: Homan, Janitti, Heitler, Loos, Hanak, Schuldes, Amberger, Löwy, Geiringer z Dunaja. — Neumann z Reke. — Schubert iz Brna. — Oberst iz Trsta. — Vitez Perrelli iz Gorice. — Aškerc iz Mozirja. — Fichtenau iz Novoga Mesta. — Lorenz z Jesenic. — Vošnjak iz Celja. — Lenk z Rake.

Pri **avstrijskem caru**: Klemenčič iz Lesece. — Berce iz Kompolja. — Resman iz Zgoš. — pl. Lichtenberg iz Gorice.

Pri **južnem kolodvoru**: Barak iz Brna. — Bric iz Litije. — Goljevčec iz Gorice. — Brajer iz Trbovelj.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		vrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. n. zjut.		735.8	10.0	brezv.	dež	27.30
8. n. pop.		733.4	13.0	sl. sever	oblačno	
9. n. sveč.		731.0	12.0	"	"	dež
Srednja temperatura 11.6 za 1.7° pod normalom.						

Eksekutivne dražbe.

Luke Zajca iz Strme Njive posestvo dne 26. oktobra (druga) v Litiji.

Janeza in Neže Gregorič iz St. Jarneja zemljišče (350 gld.) dne 4. oktobra in 8. novembra v Kostanjevici.

Martina Šege iz Litije (terjatev 240 gld.) posestvo (10.330 gld.) in pristojstvo (122 gld. 50 kr.), dalje posestvo (660 gld.) dne 23. okt. in 23. nov. v Litiji.

Fr. Parkeljeve iz Lazov (terjatev 33 gld.) posestvo (611 gld.) dne 27. okt. in 28. nov. v Ljubljani.

Jak. Opeke iz Dolenje Vasi (terjatev 770 gld. 38 kr.) posestvo (2074 gld.) dne 12. nov. in 13. dec. v Cerknici.

Učenec

se takoj sprejme 527 3-1

v prodajalnici z mešanim blagom pri Antonu Merzel-u na Studencu poleg Ljubljane.

Vozni red avstrijskih državnih železnic, veljaven od 1. oktobra 1894.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednjeevropskem času**. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

- Ob 12. uri 5 min. po noči** osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsijo, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 7 min. zjutraj** mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 7. uri 10 min. zjutraj** osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
- Ob 11. uri 41 min. dopoldne** mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne** osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 4. uri 14 min. popoldne** osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genovo, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 30 min. zvečer** mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 53 min. zjutraj** osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.
- Ob 8. uri 6 min. zjutraj** mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 27 min. dopoldne** osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.
- Ob 12. uri 46 min. popoldne** mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 48 min. popoldne** osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
- Ob 8. uri 34 min. zvečer** mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 9. uri 21 min. zvečer** osebni vlak z Dunaja preko Amstetena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj** v Kamnik.
- 2. " 05 " popoldne** " " "
- 6. " 50 " zvečer** " " "
- 10. " 10 " zvečer** " " " (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj** iz Kamnika.
- 11. " 15 " dopoldne** " " "
- 6. " 20 " zvečer** " " "
- 9. " 55 " zvečer** " " " (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Službo išče mlad

cerkovnik in organist

ki je zmožen

poučevati tudi v ljudski šoli.

Naslov pové upravništvo „Slovenca“ 521 2-2

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega zemliško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 4odstotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna, davka in fatiranja prosta, sposobna za kavcije,

sosebno za vlaganje **častniških ženitvenih kavcij**; razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. zastavnih pismem osigurana z gld. 253:33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod v Ljubljani. 295 34

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih očesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaga

bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvaja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razporedbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Odvetnik

dr. Janko Vilfan

je otvoril svojo 519 2-2

odvetniško pisarno

v Radovljici

1 v Klinarjevi po domače Klemenovi hiši.

Cirkus Henry

sloveča umetno jahalna družba

v Ljubljani, poleg Lattermannovega drevoreda.

Danes v četrtek dné 4. oktobra 1894

predstava v zahvalo in slovo.

Penzijonat.

Komična pantomima.

Pol ure pred predstavo koncert, katerega izvaja domač orkester.

Zahvala in slovo!

Čutim se prijetno zavezanega p. n. občinstvu in slavni garniziji deželnega stolnega mesta Ljubljane izreči najiskrenejšo zahvalo za simpatije in naklonjenost, ki se je tako bogato skazovalo mojemu podjetju. — Mnogo hvale slavnim oblastvom za liberalno, uljudno postrežljivost; najiskrenejša zahvala cenjenim dnevnikom za dejansko podporo mojega podjetja. — Prosim, ohranite me v prijaznem spominu, če bi me pot zopet peljala skozi Ljubljano, da mi skazete v jednaki meri svojo naklonjenost.

Sróni pozdrav vsem!

Henry, ravnatelj.

526 1

Oklic.

525 3-1

Gračina Rakovnik pod Zelenim hribom v Ljubljani **prodá svoje ostale hribe na drobno.**

Kdor želi kaj kupiti, oglasi naj se

dné 9. oktobra 1894

ob 9. uri dopoldne na lici mesta.

Dunajska borza.

Dné 4. oktobra.		Dné 3. oktobra.	
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 75 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 " 80 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " 56 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 95 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 95 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 50 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 " 50 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 " 25 "	Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1029 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	369 " 50 "	Posojilo goriškega mesta	— " — "
London vista	124 " 05 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " 50 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 95 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 60 "
20 mark	12 " 18 "	Prijoritete obveznice državne železnice	220 " — "
20 frankov (napoleonador)	9 " 87 1/2 "	južne železnice 3%	163 " 75 "
Italijanski bankovci	45 " 20 "	južne železnice 5%	128 " — "
C. kr. cekini	5 " 89 "	dolenjskih železnic 4%	98 " 50 "
		Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 50 kr.
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 30 "
		Rudolfove srečke, 10 gld.	24 " 75 "
		Salmove srečke, 40 gld.	69 " 50 "
		St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
		Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
		Ljubljanske srečke	24 " 50 "
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	167 " — "
		Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3890 " 50 "
		Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	485 " — "
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	106 " 75 "
		Dunajskih lokal. železnic delniška družba	75 " — "
		Montanska družba avstr. plan.	85 " 25 "
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 " — "
		Papirnih rubljev 100	133 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.